

TEREŠOV 1361

OBSAH:

1. Ouvertura - Nástup účinkujících (na hudbu skladby Císařská hostina z filmu Obsluhoval jsem anglického krále, © Aleš Březina, AQS a Milan Records Paris)
2. Dobrý večer, dámy a páni
3. Wenzeslaus de Terzesow 1361
4. Příchod židů do Terešova (feat. Bokserboym by Chava Alberstein, arr. Aleš Březina)
5. Antonín Drachovský a terešovská

Vlašťovka

6. Jan Tetřev, zvelebitel Terešova
7. Josef Václav Sládek – Lesní studánka
8. Zkáza parníku Cimbria (na hudbu skladby Bomby z filmu Obsluhoval jsem anglického krále, © Aleš Březina, AQS a Milan Records Paris)
9. Obecní znak
10. Hymna Terešova

OSOBY A OBSAZENÍ:

Sólo: Jaroslav Kesner jr. jako Antonín Drachovský

Sbor: Sára Caltová, Dana Dibusová, Kateřina Egermaierová, Martina Dezortová, Martina Hadinec, Michelle Hadinec, Veronica Hadinec, Dagmar Hamzová, Jana Hrbková, Aneta Lužová, Natálie Lužová, Jarmila Lužová, Adéla Machová, Eva Machová, Václava Mitáč-

ková, Dagmar Viletová, Ivana Viletová.

Komparz: Martina Dezortová, Jan Aubrecht, Daniela Aubrechtová, Lada Kratochvílová, Jan Kratochvíl, Andrea Kratochvílová, Josef Mašek, Roman Dibus, Petr Dibus, David Šrédl, Tereza Prachařová, Petr Chvojka, Jan Mach, Pavel Kuchta

Hudebníci: Vladimír Roubal - varhany, Aleš Březina - viola

AUTOŘI A INSCENAČNÍ TÝM

Hudba: Aleš Březina, Chava Alberstein, Jiří Šlitr

Texty: Aleš Březina, Josef Václav Sládek, Antonín Drachovský, L. Lederer, Karel Müller, Ivan Michálek, Zhame Tellesin, New York Times, Kolektiv autorů, Politický a školní okres Rokycanský,

(“Na oslavu 50tiletého panování Jeho c. a k. apoštol. Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.”) Rokycany 1898, Liber primus Confirmacionum ad beneficia ecclesiastica pragensem per archidioecesim nunc prima vice typis editus (ab anno 1354 usque 1362), Tomus primus, ed. Franciscus Antonii TINGL,

Pragae 1867, Školní kronika terešovské školy.

Projekce: Leoš Mitáček

Efekty a grafická spolupráce: Marek Liška

Scéna a dekorace: Jiří Boudník

Kostýmní spolupráce: Ilona Bělová

Zvuk: Luboš Kasík

Zvuková spolupráce: Ctirad Feřtr

Výroba obecního znaku: Jan Calta a Jiří Boudník

Produkce: Jarmila Lužová, Martina Hadinec, Václava Mitáčková

Archivní řešerše, odborní poradci: Gabriela Caltová, Jiří Holeček, Ivan Mi-

chálek, Václava Mitáčková, Lukáš Příbyl, Karel Schwarzenberg, Dagmar Viletová, Helena Voldanová, Leoš Mitáček

Záznam: Olga Špátová, Pavel Král, Jaroslava Dvorská

Finanční podpora: Ministerstvo kultury České republiky, ERA prostřednictvím nadace VIA, Plzeňský kraj, Obec Terešov, Dobročinný spolek terešovský Vlašťovka o.s.

Poděkování: Plzeňská židovská náboženská obec, Židovské muzeum Praha, Archiv Pražského Hradu, místnímu názvu Terešov

LIBRETTO

1. Ouvertura – nástup účinkujících

2. Dobrý večer, dámy a páni

Dobrý večer, dámy a páni!

Dobrý večer, vážení hosté!

Sešli jsme se, abychom oslavili jedno důležité výročí (hodně speciální výročí):

Šest set padesát let od první doložené písemné zmínky o Terešově.

Já jsem Antonín Drachovský (On je Antonín Drachovský)! Místní písmák a učitel, zakladatel terešovského spolku Vlašťovka.

Ze kterého roku je vlastně první doložená písemná zmínka o Terešově?

Třináct set šedesát jedna, třináct set šedesát jedna...

Ted' vám Dáša zazpívá, jak to vlastně začlo!

3. Wenceslaus de Terzesow 1361

Archiv Pražského hradu Praha, Archiv metropolitní kapituly (archivní fond), Libri confirmationum I.

Psyehrd! Terzesow! Kozoged!

Psyehrd. Eodem die Wenceslaus de Terzesow ad presentacionem abbatis et conuentus manasterij Plasensis ordinis cisterciensis, in ecclesia in Psyehrd per Mortem Wenceslai vacante, fuit institutus. Executor plebanus in Kozoged.

Praha, 25. května 1361

Všehrdy. Tohoto dne byl se souhlasem Mikuláše, opata konventu plaského kláštera, řádu cisterciáků, ustanoven Václav z Terešova farářem kostela ve Všehrdech, uvolněném úmrtím předchozího faráře Václava. Do úřadu jej uvedl farář z Kozojed. Antonín Drachovský, TV Terešov.

Psyehrd! Terzesow! Kozoged!

Václav z Terešova byl duchovním s blíže neurčeným svěcením a sociálním původem. Přídomek "z Terešova" ukazuje na to, že mohl pocházet ze zdejšího statku a mohl být z panského stavu. Jeho další osudy jsou bohužel neznámé. Nedá se přesně určit, odkdy přídomek používal. Vytvoření přídomku jistě nějakou dobu trvalo. Církevní benefícium mohl získat podle církevního práva jen pokud měl kněžské svěcení. Pokud ho neměl, musel ho získat nejpozději do jednoho roku od uvedení k církevnímu benefíciumu. Muselo mu tedy být v té době minimálně 25 roků. Počátky osídlení Terešova by to tedy posunovalo do doby ještě dřívější, zhruba kolem poloviny 14.století. Aneta Lužová, TV Terešov.

Psyehrd. Eodem die Wenceslaus de Terzesow ...

4. Příchod židů do Terešova

Kdy a kde v okrese našem první israelité se osadili, o tom zpráv se nám nedochovalo; teprve z pamětní knihy israelitského pohřebního bratrstva v Terešově z r. 1623 jakož i z pamětní knihy "Gemilus Chasodim" v Prašném Újezdě dovídáme se o osazování se israelitů v okrese zdejším. Dle uvedené hebrejské zprávy z r. 1623 vystěhovaly se před stoletím z Prahy v čase moru tam zuřícího (tedy asi za Vladislava krále) nejen úřady zemské, ale i četní zámožní obyvatelé i veliký počet rodin z Židovského města Pražského na venek. Jeden zástup židovských vystěhovalců těch přišel až do Terešova. Když se tu však rozhlásilo, že lidé ti z Prahy při-

cházejí, byli vrchnostenským úředníkem z obce ihned vypovězeni a přinuceni skrývat se v nedalekém lese. Po několika dnech nalezeno v lese tom několik mrtvol, v nichž poznány osoby morem stížené a z obce vypovězené. Mrtvoly ty na místě tom pohřbeny. Z dalších zpráv možno souditi, že některé rodiny přece jen v Terešově a v obcích okolních trvale se usadily a za plat vrchnosti odváděny, v obcích trpěny a chráněny byly, neb zmíněného r. 1623 vrchnost terešovská dovolila na místě tom, kde první židé pohřbeni, zříditi hřbitov "Besolam". Po založení hřbitova zřízeno v Terešově i pohřební bratrstvo, které starati se mělo o náboženské potřeby členů svých. Tak povstala první náboženská obec židovská v okrese Rokycanském, odlučováním se od této vznikala ostatní bratrstva a obce.

Bratrstvo terešovské, jehož členem každý israelita býti nemusel, mělo r. 1798 v Terešově členů 64, v Huti 7, ve Lhotce 7, v Cerhovicích 2, v Radnicích, v Cheznovicích, ve Svinné a ve Skrejích po 1, ve Švabíně 2, v Liblíně 2, ve Zvíkovci 5, v Prašném Újezdě 40, v Chřici 2, v Lohovičkách 2, v Řešihlavech 28. K sdružení tomu náležely dále i Lhotka u Liblína, Chlum, Skoupý a Osov. Svě školy a modlitebny měli israelité asi před 200 lety v Terešově, v Prašném Újezdě a Řešihlavech.

Bratrstvo terešovské mělo nadání ku konání modliteb a rozsvěcování světél za zemřelé členy spolku a přátele jejich. V posledních letech vystěhovali se israelité z obcí právě jmenovaných a tak zanikly i školy v místech těch, jakož i kostel v Řešihlavech, v kostele tere-

šovském a újezdském konají se bohoslužby o nejvýznamnějších slavnostech.

Židovská náboženská obec v Plzni, Smetanovy sady 5, Plzeň. Městský národní výbor v Plzni, musejní společnost, k rukám s. Pěnkavovi.

Zbiroh 30. dubna 1965. Věc: fotografie bývalé synagogy v Terešově. Odvoláváme se na osobní rozmluvu se s. Vladimírem Hrubánem, vedoucím stavby u Národního výboru v Rokycanech, vedenou dne 30. dubna 1965 a v příloze zasíláme vám fotografii bývalé synagogy v Terešově, která pochází z roku 1946. Jak vidno, budova byla v dobrém stavu, takže při podpoře Městského národního výboru se mohla jako památka zachovat. Tato synagoga byla vystavěna v roce 1623, takže k nynějšímu letopočtu by byla stará 342 let. Poroučíme se Vám a jsme s přátelským pozdravem: za Židovskou náboženskou obec v Plzni Jiří Held, předseda. Artur Fischl, tajemník.

5. Antonín Drachovský a terešovská vlašťovka

A kdopak nám něco poví o Antonínu Drachovském?

O kom?

No přece o mně!

Antonín Drachovský regionální historik, učitel na školách na Zbirožsku.

Co napsal?

Pomáhejme škole mládež vzdělávati, Jezero Podmokelské, Na Kacerově, Památky chrámu v Mlečicích, Stav školství okresu Hořovického za posledních padesát let.

A co ještě?

Kulturní obrázky ze Zbirovska a spis O

hubení škodlivého hmyzu.

Výborně!

Za tento spis byl oceněn čestným diplomem na hospodářské výstavě v Táboře!

Výtečně!

Do Terešova nastoupil jako učitel v roce 1868.

Správně!

V roce 1870 založil terešovský spolek Vlašťovka.

Excelentně! A víte mé milé děti čím se Vlašťovka zabývala?

Kladla si za úkol hubiti škodlivý hmyz. Byl to první toho druhu spolek v Evropě, navazoval na Drachovského učební aktivitu, rok předtím sebrala školní mládež sto osm tisíc kusů hmyzu.

Výtečně!

Drachovského syn Josef se stal předsedou České ligy proti bolševismu.

To sem už nepatří. Zvolejme: Sláva Antonínu Drachovskému, sláva spolku Vlašťovka!

Ať žije Antonín Drachovský a terešovská Vlašťovka!

6. Jan Tetřev, zvelebitel Terešova

Kdo nám něco poví o Janu Tetřevovi, zvelebiteli našeho kraje?

Přece tady Sárinka, to je jeho pravnučka!

Když už, tak praprapravnučka!

Osmnáct set sedmdesát sedm koupil deskový statek Terešov, přestavěl zámek a provedl rekonstrukci ovčína.

A co dál?

Osmnáct set osmdesát osm postavil lihovar.

Skvělé a co dál?

Osmnáct set osmdesát čtyři přestavěl

pivovar a postavil sklepy.

Skvělé a co dál?

Osmnáct set osmdesát šest až devět postavil stodolu, konírnu a stáje, cihelnu a hájovnu.

To je skvělé a co dál?

Osmnáct set devadesát dva přestavěl dům číslo čtyřicet šest na hostinec se sálem.

Takže jsme tu díky němu měli lihovar a pivovar a cihelnu a hájovnu a taky pěknou hospodu!

Poděkujme zvelebiteli!

Ať žije Jan Tetřev, zvelebitel našeho kraje!

7. Josef Václav Sládek: Lesní studánka

Kdo je nejvýznamnější básník našeho kraje?

Josef Václav Sládek!

A jakou báseň napsal možná u Sýkovic mlejna pod Třebnuškou?

Lesní studánku!

Znám křišťálovou studánku,
kde nejhlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Tam ptáci, laně chodí pít
pod javorový kmen,
ti ptáci za dne bílého,
ty laně v noci jen.

Když usnou lesy hluboké
a kolem ticho jest,
a nebesa i studánka
jsou plny zlatých hvězd.

8. Zkáza parníku Cimbria, terešovský pošťák Lederer a Antonín Karas z Biskoupek

A nyní píseň strašlivá o zkáze parníku Cimbria, terešovském pošťáku Lederevi, Antonínu Karasovi z Biskoupek a Josefu Hánovi z Nebrasky.

Vom k.k. Postamte Terreschau

An eine Wohllöbliche k.k. Post Direction in Prag

Dienstsache Ad Nr. Exh. 12

Recom 325

Ad Nr. Exh. 12

Wohllöbliche k. k. Post Direction Prag!
Mit Bezug auf den hohen Erlass vom 23ten d(ieses) M(onats)

Zahl 6932, wird Nachstehendes zur hohen Kenntniss gebracht: Der auf dem am 17. Jänner d. J. untergegangenem Postdampfer Cimbria befindlich gewesene recom(m)andirte, an Josef Hana in Nebraska adressirte Brief, wurde vom Anton Karas aus Biskoupek am 14ten Jänner l(aufenden) J(ahres) sub recom: Nr. 33 hieramts aufgegeben und an demselben Tage nach Zbirow abkartirt. K. k. Postamt Terreschau, den 29. April 1883.

L. Lederer

Od císařskokrálovského poštovního úřadu Terešov

Slavnému císařskokrálovskému poštovnímu ředitelství v Praze

Služební záležitost, pod číslem podacím 12

Doporučeně 325

K podacímu číslu 12

Slavnému císařskokrálovskému poštovnímu ředitelství v Praze! S odvoláním na vysoký Váš výnos z 23. tohoto měsíce číslo 6932, dává se Vám na vědomost následující : Doporučený dopis, nacházející se na 17. ledna tohoto roku ztroskotavším poštovním parníku Cimbria, adresovaný Josefu Hánovi v Nebrasce, byl podán panem Antonem Karasem z Biskoupek na zdejším úřadu 14. ledna tohoto roku pod doporučeným číslem 33 a téhož dne byl dále doslán do Zbiroha.

Císařskokrálovský poštovní úřad Terešov, 29. dubna 1883

L. Lederer

Srážka parníků Cimbria a Sultan 19. ledna 1883 poblíž ostrova Borkum, přezdívaná v odborné literatuře pro velký počet obětí „Titanik 19. století“, se dostala 21. ledna 1883 a po několik následujících dnů dokonce na titulní stranu New York Times:

Another Steam-Ship sunk. The Cimbria run down. Fears that many lives were lost.

Hamburg, January 20, 1883. The Hamburg-American Line steamer Cimbria, which left Hamburg on the 17th January for New-York came into collision with the British steamer Sultan on Friday morning off Borkum, an island of Prussia, in the North Sea, 26 miles north-west of Emden. The Cimbria sunk 15 minutes after collision. The Cimbria had on board from 20 to 30 cabin passengers and about 500 passengers in the steerage. A boat which has arrived at Cuxhaven has landed 39 persons. Six steamers have been sent out to search for the other boats of Cimbria.

Další parní loď potopena. Cimbria se potopila. Obavy, že mnoho životů bylo ztraceno.

Hamburg, 20. ledna 1883. Parní loď Cimbria, patřící společnosti Hamburg-American Line, která 17. ledna vyplula z Hamburku do New Yorku, se srazila v pátek ráno s britským parníkem Sultan u Borkumu, pruského ostrova v Severním moři, vzdáleného 26 mil severozápadně od ostrova Emden. Cimbria se potopila 15 minut po srážce. Parní loď Cimbria měla na palubě 20 - 30 kabin s cestujícími a zhruba 500 cestujících v podpalubí. Záchranná loď, která připlula do Cuxhavenu, přivezla pouze 39 osob. Bylo vysláno šest parníků, aby hledaly další záchranné lodě parníku Cimbria.

Při srážce zahynulo 437 (podle jiných pramenů 389) osob včetně žen a dětí, přežilo ji jen 65 osob. Mezi osazenstvem, tvořeným vystěhovalci z Ruska, Pruska, Rakouska Uherska, francouzskými námořníky a indiány z kmene Chippewa, vracejícími se do USA z turné po Evropě, nebyl žádný občan Terešova. Jedinou lokální škodu utrpěl Antonín Karas z Biskoupek, jehož dopis Josefu Hánovi do amerického státu Nebraska se nenávratně ztratil, jak o tom svědčí dokument terešovského poštmistra L. Lederera.

9. Obecní znak

A kdopak nám poví, milé děti, jak vypadá náš obecní znak?

Přece tady Jajka, ta bude jednou obecní zastupitelka!

Vážený pane starosto, obdržel jsem Vaši žádost o vyjádření k připravovaným návrhům symboliky Vaší obce. Z Vašeho dopisu vyplývá, že jste již jednotlivé navrhované komponenty znaku diskutovali a já se plně ztotožňuji s názory dr. Fialy i pana ministra Schwarzenberga.

Velmi správně byl vzat za základ znaku původní rodový erb Kořenských z Terešova. Na nějaká "autorská" práva zde není třeba brát zřetel, neboť rod je již vymřelý a po svém povýšení do hraběcího stavu užíval nejen figuru kohouta, ale také znamení orla.

Za příhodný symbol je třeba také považovat tis jako připomínku významného tisového háje. Vhodnější se mi jeví využití celého stromu, který lépe vyplňuje horní pole a činí tak adekvátní protějšek figuře kohouta.

Osobně doporučuji využít i modré šikmé břevno, které odkazuje na zdejší potok, tedy zeměpisnou polohu obce, a navíc odděluje od sebe dvě pole provedené v heraldickém kovu (stříbrné a zlaté).

Domnívám se, že návrhy pana arch. Boudníka lze tedy dobře využít ke konstituování definitivní podoby znaku Vaší obce. S pozdravem.

Karel Müller, ředitel Zemského archivu v Opavě, v.r.

Je to tak, je to tak, takhle vypadá náš znak. Je to tak je to tak, takhle vypadá náš znak!

10. Terešovská hymna

Terešov, jedině Terešov,
je nejkrásnější dědinou,
ostatní prominou, nestojím o jinou,
jen v Terešově já chci žít.

Možná, že je hezká i Lhotka,
Drahňák, nebo Sebečice,
Prašňák, Mlečice, Hlohovičky...
Já však miluju neskutečný a výjimečný

Terešov, jedině Terešov
je nejkrásnější dědinou,
ostatní prominou, nestojím o jinou,
jen v Terešově já chci žít.

Terreschau, ausschließlic Terreschau,
es ist das allerschönste Dorf,
s'ist doch nicht illegal
and're sind doch egal
einzig in Terreschau, will ich sein.

Možná, že je hezká i Lhotka...

Tereshov nothing but Tereshov,
Is the most beautiful place in world.
Others excuse me please,
All are nothing but cheese,
Just in Tereshov I love to be.

Možná, že je hezká i Lhotka...

Terešov, jedině Terešov
je nejkrásnější dědinou,
ostatní prominou, nestojím o jinou,
jen v Terešově já chci žít.

Score

3. Psyehrd, Kozoged, Terzesow

Aleš Březina

Allegro (M.M. ♩ = c. 120)

Dáša

AB: latinský text 1. solo, 2. sbor Psye - hrd! Ko - zo - ged! Ter - ze - sow!

Sbor

Dáša: Archiv Pražského hradu Praha,
Archiv metropolitní kapituly
(archivní fond), Libri confirmationum I.

plesek plesk tlesk!

Psye - hrd! Ko - zo - ged! Ter - ze - sow!

Organ

Varhany intro d moll

Maestoso

Dáša

6 Psye - hrd e - o - dem di e Wen - ce - slaus de Ter - ze - sow ad pre - sen - ta - ci - o - nem a - bba - tus et co - nu - en - tus

Sbor

6

Org.

mf

mf

Dáša

10 ma - na - ste - rij Pla - sen - sis or - di - nis ci - ster - ci - en - sis in ec - cle - si - a in Psye - hrd per mor - tem

Sbor

10

Org.